

# Phau Ntawv Daniyees - Zauv Tsib

*Xya Caum Xyoo*

Jeff Pippenger

2023-11-29

Jehoiakim yog thawj tug hauv peb tug vajntxwv kawg ntawm Yudas, thiab thaum cov Npanpiloo kov yeej nws, ces xya caum xyoo ntawm kev qhev rau lub nceeg vaj sab qab teb thiaj pib. Xya caum xyoo ntawd qhia txog lub caij nyoog uas Npanpiloo, yog thawj lub nceeg vaj hauv Vajlugkub tej lus faj lem, yuav kav. Hauv Yaxayas tshooj nees nkaum peb, tus pojniam deev luag ntawm Thailauj yuav raug hnov qab mus xya caum xyoo piv txwv, uas tau raug qhia raws li lus faj lem tias yog tej hnuv ntawm ib tug vajntxwv. Hauv Vajlugkub tej lus faj lem, ib tug vajntxwv yog ib lub nceeg vaj, thiab tej hnuv ntawm tib lub nceeg vaj hauv Vajlugkub tej lus faj lem uas muaj txog xya caum xyoo ntawd, yog Npanpiloo.

Nyob rau lub sijhawm keeb kwm ntawd, tus niam ntiav ntawm Tyre, uas sawv cev rau lub hwj chim papacy, yuav raug hnov qab lawm. Thaum kawg ntawm xya caum lub xyoo piv txwv ntawd, nws yuav raug nco txog dua thiab yuav tawm mus ua kev nkauj kev nraug nrog txhua lub nceeg vaj hauv ntiajteb. Kev nkauj kev nraug ntawm sab ntsuj plig yog txoj kev sib raug zoo txhaum cai uas yog kev koom ua ke ntawm pawg ntseeg thiab lub xeev. Thaum kawg ntawm xya caum lub xyoo piv txwv ntawd, lub hwj chim papacy yuav nkag mus rau hauv ib txoj kev sib raug zoo nrog United Nations, uas raug sawv cev los ntawm txhua tus vajntxwv uas tus niam ntiav ntawm Tyre mus ua kev nkauj kev nraug nrog thaum kawg ntawm xya caum lub xyoo piv txwv ntawd. Lub nceeg vaj uas kav thaum lub sijhawm xya caum lub xyoo piv txwv ntawd yog Tebchaws Meskas, tus tsiaj nyaum hauv ntiajteb uas muaj ob tug kub.

Daniyee tshooj ib mus txog tshooj tsib, nthuav qhia keeb kwm ntawm xya caum xyoo ntawm Npanpiloo, thiab yog li ntawd cov tshooj ntawd sawv cev rau keeb kwm ntawm ob lub kub ntawm tus tsiaj qus hauv ntiajteb. Tshooj plaub thiab tshooj tsib qhia txog thawj tus vajntxwv thiab tus vajntxwv kawg ntawm Npanpiloo, thiab ob tshooj ntawd ua ke qhia txog keeb kwm ntawm tus tsiaj qus hauv ntiajteb thiab nws ob lub kub. Kev txiav txim rau ob lub kub, thiab rau tus tsiaj qus hauv ntiajteb nws tus kheej, raug sawv cev los ntawm kev txiav txim rau thawj tus vajntxwv thiab tus vajntxwv kawg. Nebukhanexa txoj kev txiav txim yog kev ntiab tawm mus nyob deb rau “xya caij nyoog,” thaum nws nyob zoo li ib tug tsiaj qus rau ob txhiab tsib puas nees nkaum hnuv, noj nyom thiab raug lwg. Belxasas txoj kev txiav txim raug sau rau saum phab ntsa, thiab raug muab sib npaug rau tus lej ob txhiab tsib puas nees nkaum, yog li qhia meej tias kev txiav txim rau tus tsiaj qus hauv ntiajteb thiab nws ob lub kub raug sawv cev los ntawm “xya caij nyoog” hauv Levis Kevcai nees nkaum rau. Qhov no yog raws li zaj lus timkhawv ntawm ob tug vajntxwv, thiab ob tug timkhawv sawv cev rau tus thawj thiab tus kawg.

Lo lus “xya lub sijhawm” yog lub pob zeb uas ua rau Adventism dawm, thiab vim li ntawd thiaj tsis raug lees paub, txawm yog nws nyob ntawd meej nthuav plaws—rau cov uas xav pom. Nws yog lub cim ntawm kev txiav txim rau haiv neeg ntawd (Babylon) uas kav tau xya caum xyoo,

thiab yog lub cim ntawm kev txiav txim rau lub nceeg vaj uas kav tau xya caum xyoo piv txwv. Thaum William Miller nthuav tawm nws txoj kev nkag siab txog “xya lub sijhawm” hauv Leviticus nees nkaum-rau, nws tau siv Nebuchadnezzar ob txhiab tsib puas nees nkaum hnuv uas ua neej nyob li ib tug tsiaj hauv Daniel tshooj plaub ua ib tug tim khawv yaj saub los txhawb Leviticus nees nkaum-rau cov “xya lub sijhawm.” Lo lus “xya lub sijhawm” yog tib si lub pob zeb hauv paus thiab lub pob zeb saum toj kawg nkaus hauv Zechariah tshooj plaub. Yexus, Muam White, Yaxayas, thiab Petus qhia tias nws yog lub pob zeb uas dhau los ua lub taub hau ntawm lub ces kaum. Nws yog txoj kev qhuab qhia uas ua lub mom rau yav tom ntej hauv Vajlugkub, txawm li cas los xij nws tseem yuav luag tsis pom rau cov uas tshaj tawm tias lawv yog cov tub txib ntawm tus tim tswv thib peb.

Thaum peb pib xav txog thawj rau tshooj ntawm phau Daniel, nws yog ib qho tseem ceeb uas yuav tsum paub tias txij thaum chiv keeb los twb tau qhia txog “xya lub sijhawm” lawm. Thaum Jehoiakim raug Npanpiloo rhuav tshem lawm, txoj kev poob mus ua qhev tau kav xya caum xyoo pib ntawd. Phau Vajlugkub Keeb Kwm piav qhia vim li cas lawv thiaj raug coj mus poob cev qhev rau xya caum xyoo.

Xedekhiya muaj nees nkaum ib xyoo thaum nws pib ua vajntxwv, thiab kav kaum ib xyoo hauv Yeluxalees. Thiab nws tau ua yam phem rau ntawm qhov muag ntawm tus Tswv uas yog nws tus Vajtswv, thiab tsis txo nws tus kheej rau ntawm tus yaj saub Yelemis uas hais tawm ntawm tus Tswv lub qhov ncauj. Thiab nws kuj tau tawm tsam vajntxwv Nnpukhanexas, tus uas tau ua kom nws cog lus los ntawm Vajtswv lawm; txawm li cas los xij nws txhav nws caj dab, thiab ua kom nws lub siab tawv kom txhob tig los cuag tus Tswv uas yog cov Ixayees tus Vajtswv. Dua li ntawd, tag nrho cov thawj ntawm cov pov thawj, thiab cov pejxeem, tau ua txhaum ntau kawg nkaus raws li txhua yam kev qias neeg ntawm cov neeg txawv tebchaws; thiab lawv ua kom tus Tswv lub tuam tsev uas Nws tau ua kom dawb huv hauv Yeluxalees qias neeg. Thiab tus Tswv uas yog lawv tej yawg koob tus Vajtswv tau txib Nws cov tubtxib mus cuag lawv, sawv ntov ntov thiab niaj hnuv xa mus; vim Nws muaj kev khuvleej rau Nws haivneeg, thiab rau Nws qhov chaw nyob: Los lawv thuam Vajtswv cov tubtxib, thiab saib tsis taus Nws cov lus, thiab ua phem rau Nws cov yaj saub, mus txog thaum tus Tswv txoj kev chim sawv tawm tsam Nws haivneeg, txog theem uas tsis muaj kev kho tau lawm. Yog li ntawd Nws thiaj coj cov Kasdias tus vajntxwv los tawm tsam lawv, tus uas tua lawv cov tub hluas nrog rab ntaj hauv lawv qhov chaw dawb huv lub tsev, thiab tsis muaj kev khuvleej rau tus tub hluas lossis tus ntshais hluas, tus laus lossis tus uas khoov duav vim laus lawm: Nws muab lawv sawvdaws rau hauv nws txhais tes. Thiab tag nrho tej twj siv hauv Vajtswv lub tuam tsev, loj thiab me, thiab tej nyiaj txiag ntawm tus Tswv lub tuam tsev, thiab tej nyiaj txiag ntawm vajntxwv thiab ntawm nws cov thawj; txhua yam no nws coj mus rau Npanpiloo. Thiab lawv hlawv Vajtswv lub tuam tsev, thiab rhuav Yeluxalees lub ntsa, thiab hlawv tag nrho nws tej vaj tse loj nrog hluav taws, thiab rhuav tshem tag nrho nws tej twj siv zoo nkauj. Thiab cov uas dim ntawm rab ntaj lawm nws thauj mus rau Npanpiloo; qhov chaw uas lawv ua qhev rau nws thiab rau nws cov tub mus txog rau thaum lub nceeg vaj Pawxias kav: kom ua tiav tus Tswv lo lus los ntawm Yelemis lub qhov ncauj, mus txog thaum thaj av tau txaus siab rau nws tej hnuv Xanpataus: rau qhov ntev li ntev tau uas nws pw tseg cia cia khoob lug nws thiaj tau coj Xanpataus, kom ua tiav xya caum xyoo. Tam sim no, nyob rau thawj xyoo ntawm Xa-u liv

vajntxwv ntawm Pawxias, kom tus Tswv lo lus uas tau hais los ntawm Yelemis lub qhov ncauj yuav raug ua kom tiav, tus Tswv txhawb Xa-u liv vajntxwv ntawm Pawxias tus ntsuj plig, kom nws tshaj ib tsab cai thoob plaws nws lub tebhaws, thiab kuj muab sau cia, hais tias, Vajntxwv Xa-u liv ntawm Pawxias hais li no, Tus Tswv Vajtswv saum ntuj ceeb tsheej tau muab tag nrho tej tebhaws hauv ntiajteb no rau kuv lawm; thiab Nws tau txib kuv kom ua ib lub tuam tsev rau Nws hauv Yeluxalees, uas nyob hauv Yudas. Leejtwg muaj nyob hauv nej ntawm tag nrho Nws haivneeg? Thov tus Tswv uas yog nws tus Vajtswv nrog nws nyob, thiab cia nws nce mus. 2 Vaj Keeb Kwm 36:11–23.

Xya caum xyoo nyob hauv kev qhev ntawd yog kom ua kom tiav lo lus ntawm Yelemis hais tias, “mus txog thaum thaj av tau txaus siab rau nws tej hnuv Xanpataus; rau qhov ntev li nws pw cia nyob tseg khoob lug, nws thiaj khaws hnuv Xanpataus.” Tsuas muaj ib nqe xwb hauv Vajtswv Txojlus, dua li nqe hauv Vaj Keeb Kwm uas peb tab tom hais no, uas hais txog thaj av “txaus siab rau” nws tej hnuv Xanpataus. Nqe ntawd nyob hauv Levis Kevcai tshooj nees nkaum tsib thiab nees nkaum rau. Tshooj nees nkaum tsib muab tej lus qhuab qhia hais txog yuav cia thaj av txaus siab rau nws txoj kev so hnuv Xanpataus li cas, hos tshooj nees nkaum rau piav qhia txog lo lus foom phem “xya npaug” yog tias cov lus qhuab qhia ntawm txoj kevcai cog lus ntawd tsis raug coj raws.

Txoj hmoo ntawm Yehauyakhi-ees yog tus cim qhib ntawm txoj kev poob rau hauv kev qhev, uas yog ib feem ntawm yam uas Daniyee hu ua “kev foom phem” thiab “lus cog tseg uas khi tseg” ntawm Mause hauv tshooj cuaj. Daniyee to taub txog kev foom phem ntawm “xya zaug,” rau qhov nws ua tim khawv hauv tshooj cuaj tias yog los ntawm nws txoj kev kawm txog Yeremiya txoj lus faj lem xya caum xyoo, nws thiaj to taub tus naj npawb ntawm cov xyoo uas Vajtswv haiv neeg yuav raug ua qhev hauv Npanpiloo.

Hauv thawj xyoo ntawm nws txoj kev kav, kuv Daniyees tau to taub los ntawm tej phau ntawv txog cov xyoo uas suav tseg, uas tus Tswv lo lus tau los cuag tus yaj saub Yelemis, hais tias Nws yuav ua kom xaus xya caum xyoo nyob rau hauv tej kev puam tsuaj ntawm Yeluxalees. Daniel 9:2.

Daniyee to taub txog xya caum xyoo ntawd “los ntawm tej ntawv,” tsis yog tsuas yog phau ntawv Yelemis xwb. Lwm phau ntawv uas nws to taub yog Mause cov ntawv sau, rau qhov hauv nws txoj kev thov Vajtswv nws qhia meej tias “kev foom tsis zoo” ntawm xya caum xyoo kev ua qhev ntawd yog Mause “lus cog lus tseg.” Lo lus nyob hauv Daniyee tshooj cuaj, uas txhais ua “lus cog lus tseg,” yog tib lo lus uas txhais ua “xya zaug” hauv Levis Kevcai nees nkaum rau. Yudas txoj kev raug coj mus nyob txim hauv Npanpiloo tau xya caum xyoo yog qhov ua tiav ntawm kev foom tsis zoo ntawm “xya zaug,” txawm hais tias ib tug twg ntawm cov kws tshawb Vajlugkub niaj hnuv no yuav sib cav li cas los xij. Nws pom tseeb npaum li nruab hnuv nrig, tiamsis tsuas yog rau tus uas kam pom xwb.

Thiab tus Tswv tau hais rau Mause saum roob Xinais, tias, Koj cia li hais rau cov neeg Ixayees, thiab hais rau lawv tias, Thaum nej los txog rau thaj av uas Kuv muab rau nej, ces thaj av ntawd yuav tsum ua kevcai Xanpataus rau tus Tswv. Rau xyoo koj yuav tseb koj daim teb, thiab rau xyoo koj yuav txiav tu koj lub vaj txiv hmas, thiab sau tej qoob loo uas tawm los

ntawd; tiam sis xyoo xya yuav yog xyoo Xanpataus uas yog kev so rau thaj av, yog Xanpataus rau tus Tswv: koj yuav tsum tsis txhob tseb koj daim teb, thiab tsis txhob txiav tu koj lub vaj txiv hmab. Tej uas hlob tuaj ntawm lawv tus kheej tom qab koj sau qoob loo tas lawm ntawd koj yuav tsum tsis txhob hlais, thiab tej txiv hmab ntawm koj lub hmab uas tsis tau txiav tu koj yuav tsum tsis txhob sau; rau qhov ntawd yog xyoo so rau thaj av. Thiab Xanpataus ntawm thaj av yuav yog zaub mov rau nej; rau koj, thiab rau koj tus qhev, thiab rau koj tus qhev pojniam, thiab rau koj tus tub zog uas koj ntiav, thiab rau tus neeg txawv tebchaws uas nyob nrog koj, thiab rau koj tej tsiaj nyeg, thiab rau tej tsiaj qus uas nyob hauv koj thaj av, txhua yam uas thaj av tawm los ntawd yuav yog zaub mov. Thiab koj yuav suav xya zaug Xanpataus ntawm xyoo rau koj tus kheej, yog xya zaug xya xyoo; thiab lub sijhawm ntawm xya zaug Xanpataus ntawm xyoo ntawd yuav yog plaub caug cuaj xyoo rau koj. Ces koj yuav kom tshuab raj nrov rau xyoo Yubili rau hnuv kaum ntawm lub hli xya; nyob rau hnuv ua kevcai theej txhoj nej yuav ua kom tshuab raj nrov thoob plaws nej thaj av. Leviticus 25:1–9.

Nws yog ib qho tseem ceeb uas yuav tsum pom tias nyob hauv cov lus qhia hais txog kev cia thaj av so, xya lub voj voog uas muaj rau xyoo ua haujlwm thaj av thiab ib xyoo cia thaj av so txuas mus txog rau xyoo plaub caug cuaj, thaum ntawd yuav tsum muaj ib xyoo jubilee uas qhia txog kev ua tiav ntawm xya lub voj voog ntawm xya xyoo. Qhov tseem ceeb tshaj uas yuav tsum pom yog tias kev nrov raj jubilee yuav tsum muaj nyob rau Hnuv Kev Theej Txhoj, yog li ntawd thiaj qhia tias thaum Hnuv Kev Theej Txhoj uas yog daim duab ua tiav tau pib rau hnuv tim 22 Lub Kaum Hli, 1844, ces raj jubilee uas sawv cev rau lub voj voog ntawm “xya zaug” kuj yuav tsum raug nrov thaum ntawd. “Xya zaug” uas tau pib thaum Manasseh raug coj mus rau Npanpiloo hauv xyoo 677 BC, sawv cev rau ob txhiab tsib puas nees nkaum xyoo uas xaus rau Hnuv Kev Theej Txhoj uas yog daim duab ua tiav. Kev sib txuas ntawd tsuas yog yuav plam ntawm cov uas tsis kam pom xwb. Lub voj voog ntawm “xya zaug” muaj kev txuas nrog ob txhiab peb puas xyoo.

Nws kuj tseem ceeb thiab kom pom tias nyob hauv tej lus qhia ntawm thawj cuaj nqe ntawm Leviticus nees nkaum tsib hais txog kev cog lus, muaj daim duab piv txwv uas tob tshaj plaws ntawm txoj cai ib hnuv sawv cev rau ib xyoo nyob hauv Vajtswv Txojlus. Lub tais mov ntawm tej dab neeg cuav uas cov kws ntseeg vajlugkub muab pov tawm los kom pab kom pab yaj qaug cawv rau tej cawv txiv hmab Npanpiloo, yog hais tias txoj kev txiav txim ntawm “xya zaug” hauv tshooj nees nkaum rau yog kev to taub yuam kev txog lub ntsiab lus Henplais ntawm lo lus uas txhais ua “xya zaug.” Qhov kev sib cav ntawd tsis yog qhov tseeb. Lub ntsiab lus Henplais ntawm lo lus ntawd yeej muaj puv npo nyob hauv nws txoj kev txhais, qhov kev ncaj ncees rau kev siv nws raws li txoj kev suav lej; tiam sis lawv txoj kev sib cav uas muaj qhov yuam kev, uas lawv tsa txhawb raws ib lub hauv paus xav uas yuam kev raws li lawv tus kheej tshaj tawm txog lawv txoj kev txawj tshaj lij hauv qauv kab lus Henplais, tsuas yog ib txoj kev sib cav uas ua kom tibneeg tig mus rau lwm qhov xwb.

Txoj kev txiav txim uas raug sawv cev ua “xya lub sijhawm” hauv tshooj nees nkaum rau, raug lees paub los ntawm lub ntsiab lus nyob hauv nqe lus ntawd, tsis yog los ntawm qee cov kws teev ntuj niaj hnuv no uas yuam thiab ntseeg lub ntsiab lus ntawm lus Henplais. William Miller tau tsim nws qhov kev xaus lus yam tsis tau hais txog lus Henplais li, thiab kev tshoov siab saum ntuj tau pom zoo tias nws txoj kev to taub yog qhov raug. Cov timtswv tau coj nws txoj kev to taub raws li

lub ntsiab lus ntawm tshooj uas qhov kev txiav txim ntawm “xya lub sij hawm” nyob ntawd, tsis yog raws li lus Henplais.

Lub ntsiab lus ntawm tshooj nees nkaum tsib yog qhov chaw uas cov lus qhia ntawm txoj kev cog lus raug qhia meej, thiab tshooj nees nkaum rau mam li nthuav tawm ib txoj koob hmoov uas tau cog lus tseg rau kev ua raws li tej lus qhia ntawm txoj kev cog lus ntawd, thiab tom qab ntawd mam li qhia qhov uas Daniyees hu ua “Mauxes txoj kev foom phem” rau kev tsis mloog lus rau tej lus qhia ntawd.

Lub ntsiab lus nyob hauv no yog hais txog lub ntsiab cai tias ib hnuv sawv cev rau ib xyoos hauv kev faj lem hauv Phau Vajlugkub. Cov nqe vajlugkub thaum chiv thawj ntawd hauv Leviticus nees nkaum tsib qhia meej tias hauv kev faj lem hauv Phau Vajlugkub, ib hnuv sawv cev rau ib xyoos. Hauv phau Exodus, Mauxes qhia meej txog kev sib raug zoo ntawm Hnuv Xanpataus xya hnuv so rau tibneeg thiab tsiaj txhu, thiab xyoo Xanpataus xya xyoo so rau thaj av.

Thiab rau lub xyoos koj yuav tseb koj daim av, thiab yuav sau nws tej qoob loo los: Tiamsis lub xyoos xya koj yuav cia nws so thiab pw tus yees; kom cov neeg pluag hauv koj haiv neeg thiaj tau noj: thiab yam uas lawv tseg cia, tej tsiaj qus hauv teb yuav tau noj. Ib yam nkaus koj yuav ua li ntawd rau koj lub vaj txiv hmab, thiab rau koj lub vaj txiv roj. Rau hnuv koj yuav ua koj tes haujlwm, hos hnuv xya koj yuav tsum tau so: kom koj tus nyuj thiab koj tus luj thiaj tau so, thiab tus tub ntawm koj tus qhev pojniam, thiab tus neeg txawv tebchaws, thiaj tau rov muaj zog. Khiav Dim 23:10–12.

Nyob rau hauv peb nqe ntawd, muaj peev xwm pom tau tias ib hnuv so rau tibneeg thiab tsiaj txhu yog sib npaug rau ib xyoos so rau thaj av. Hauv Leviticus tshooj nees nkaum tsib, hauv thawj tsib nqe, peb pom tib yam qauv sau lus raws nraim li txoj cai Hnuv Xanpataus hauv Exodus tshooj nees nkaum, nqe yim txog kaum ib.

Thiab tus Tswv hais rau Mauxes saum roob Xi-na-i, tias, Koj cia li hais rau cov Yixalayeas, thiab hais rau lawv tias, Thaum nej los txog rau hauv lub tebchaws uas kuv muab rau nej, ces thaj av yuav tsum ua ib hnuv Xanpataus rau tus Tswv. Rau xyoo koj yuav tsum tseb koj daim teb, thiab rau xyoo koj yuav tsum txiav tu koj lub vaj txiv hmab, thiab sau tej txiv uas tawm los; tiam sis xyoo xya yuav yog ib xyoo Xanpataus uas yog xyoo so rau thaj av, ib hnuv Xanpataus rau tus Tswv: koj yuav tsum tsis txhob tseb koj daim teb, los tsis txhob txiav tu koj lub vaj txiv hmab. Tej uas hlob tuaj ntawm lawv tus kheej ntawm koj qhov sau qoob loo koj yuav tsum tsis txhob hlais, thiab koj yuav tsum tsis txhob khaws tej txiv hmab ntawm koj tej hmab uas tsis tau txiav tu: rau qhov ntawd yog ib xyoo so rau thaj av. Leviticus 25:1–5.

Nco ntsoov txog hnuv Xanpataus, kom koj ua kom hnuv ntawd dawb huv. Rau hnuv koj yuav tsum ua haujlwm, thiab ua txhua yam haujlwm uas yog koj li; tiam sis hnuv xya yog hnuv Xanpataus ntawm tus Tswv uas yog koj tus Vajtswv: nyob hauv hnuv ntawd koj yuav tsum tsis txhob ua ib yam haujlwm twg li—tsis yog koj, tsis yog koj tus tub, tsis yog koj tus ntxhais, tsis yog koj tus tub qhe, tsis yog koj tus ntxhais qhe, tsis yog koj tej tsiaj txhu, thiab tsis yog tus neeg txawv teb chaws uas nyob hauv koj lub rooj vag: Vim rau hauv rau hnuv tus Tswv tau tsim ntuj ceeb tsheej thiab lub ntiajteb, dej hiav txwv, thiab txhua yam uas nyob hauv lawv, thiab tau so rau hnuv xya: yog li ntawd tus Tswv thiaj foom koob hmoov rau hnuv Xanpataus,

thiab ua kom hnuv ntawd dawb huv. Khiav Dim 20:8–11.

Ob lo lus txib hais txog hnuv Xanpataus no ua ke qhia meej txog lub ntsiab ntsiab lus ntawm Leviticus nees nkaum tsib thiab nees nkaum rau. Thaum muab coj los ua ke ib kab saum ib kab, lawv ua tim khawv tias “rau hnuv koj yuav tsum ua hauj lwm, thiab ua kom tiav tag nrho koj tej hauj lwm,” thiab “rau xyoo koj yuav tsum tseb koj daim teb, thiab rau xyoo koj yuav tsum txiav tu koj lub vaj txiv hmab, thiab sau nws tej txiv los khaws cia.” “Tiamsis hnuv xya yog hnuv Xanpataus ntawm tus Tswv uas yog koj tus Vajtswv,” thiab “xyoo xya yuav yog hnuv Xanpataus so rau thaj av, yog hnuv Xanpataus rau tus Tswv.”

Ob lo lus uas raug txhais ua “xya” hauv ob lo lus txib hais txog hnuv Xanpataus ntawd, txawm yog hnuv Xanpataus rau tibneeg los yog hnuv Xanpataus rau thaj av, puav leej yog tib lo lus Henplais uas raug txhais ua “xya zaug” hauv Levis Kevcai Tshooj 26. Cov ntsiab lus ntawm Levis Kevcai Tshooj 25 thiab 26 raug teem cia nyob hauv txoj cai yaj saub hais tias ib hnuv sawv cev rau ib xyoo hauv tej lus faj lem hauv Phau Vajlugkub. Ib yam uas tseem ceeb ib yam nkaus yog txoj cai yaj saub ntawm thawj qhov kev hais tseg.

Yam uas xub thawj raug hais tseg hauv ob tshooj no yog txoj cai hais tias ib hnuv sawv cev rau ib xyoo. William Miller raug Gabriel thiab lwm cov tim tswv coj los kom pom tias “xya lub sij hawm” hauv Leviticus yog ib lub cim sawv cev rau ob txhiab tsib puas nees nkaum xyoo, thiab qhov no sib haum tag nrho nrog cov ntsiab lus hauv cov tshooj ntawd, uas yog txoj cai ib hnuv rau ib xyoo uas raug nthuav tawm hauv tsib nqe qhib ntawm tshooj nees nkaum tsib.

Thaum tus kws sau Phau Vaj Kees Kwm tau qhia txog qhov laj thawj uas Npanpiloo raug tso cai coj lub tebchaws qab teb uas yog Yudas mus rau hauv kev poob cev qhev, nws hais tias yog kom thaj av tau txaus siab rau nws hnuv Xanpataus so. Tsuas yog lwm qhov chaw xwb hauv Vajtswv Txojlus uas hais txog thaj av tau txaus siab rau ib lub sijhawm so yog nyob hauv Levis Kevcai tshooj nees nkaum tsib thiab nees nkaum rau. Xya caum xyoo uas Npanpiloo kav ua thawj lub nceeg vaj hauv Vajlugkub tej lus faj lem, tsis yog tsuas yog nthuav tawm cov xyoo piv txwv uas tus tsiaj qus hauv ntiaj teb yuav kav ua lub nceeg vaj thib rau hauv Vajlugkub tej lus faj lem xwb, tiam sis xya caum xyoo ntawd yog ib qho kev xa ncaj qha mus rau “xya zaug” ntawm Mauxes txoj lus foom phem.

Thaum peb pib kawm txog tej lus faj lem uas raug sawv cev nyob hauv rau thawj tshooj ntawm Daniel, nws yog yam tseem ceeb uas yuav tsum paub tias txoj kev foom phem ntawm “xya lub sij hawm,” ib yam li txoj koob hmoov ntawm “xya lub sij hawm,” yog ib qho tseem ceeb uas muaj nyob hauv txhua tshooj ntawd.

Nws tseem ceeb thiab yuav tsum nco ntsoov tias lub voj voog uas muaj xya lub voj voog ntawm xya xyoo raug cim tseg los ntawm kev tshuab lub xyu ntawm xyoo jubilee rau hnuv thib kaum ntawm lub hlis xya, uas yog Hnuv Theej Txhoj. Qhov tseeb no khi “xya sij hawm” ntawd los ua ke nrog ob txhiab peb puas hnuv hauv Daniel tshooj yim, nqe kaum plaub. Nws kuj tseem ceeb thiab yuav tsum nco ntsoov tias ib xyoo yav tom ntej muaj peb puas rau caum hnuv, thiab yog koj muab peb puas rau caum hnuv ntxiv ua ke, ntau zaus, rau “xya sij hawm” ces nws sib npaug rau ob txhiab tsib puas nees nkaum hnuv.

Thaum Daniyee nkag siab los ntawm tej phau ntawv txog tus naj npawb ntawm cov xyoo uas Yelemis twb tau qhia tseg lawm, nws thiaj pib ib zaj lus thov uas hais txog txhua feem ntawm txoj kev teb rov qab los ntawm kev hloov siab lees txim uas raug qhia tias yog yam tsim nyog, yog hais tias Vajtsv wv haiv neeg puas yuav tsim dheev los paub qhov tseeb tias lawv yog neeg raug txhom nyob hauv tebchaws ntawm tus yeeb ncuab. Thaum kawg ntawm Daniyee zaj lus thov hauv Levis Kevcai nees nkaum rau, Nka-eelees tshwm los muab kev nkag siab rau Daniyee txog zaj yog toog uas nws tau “hnov”, yog zaj yog toog txog ob txhiab peb puas hnuv. Nka-eelees pib los ntawm kev qhia rau Daniyee tias xya caum lub limtiam raug “txiav tseg” rau Daniyee haiv neeg.

Xya caum lub limtiam raug teem tseg rau koj haiv neeg thiab rau koj lub nroog dawb huv, kom ua kom kev txhaum ntseev siab tiav nws qhov kawg, thiab ua kom tej kev txhaum xaus, thiab ua kev sib haum rau txojkev tsis ncaj, thiab koj txojkev ncaj ncees nyob mus ib txhis los, thiab muab lub zeem muag thiab lus faj lem kaw ruaj, thiab pleev roj rau Tus Dawb Huv Tshaj Plaws. Daniel 9:24.

Lo lus uas raug txhais ua “txiav txim lawm” hauv nqe vaj lug kub ntawd txhais tias “txiav tawm,” thiab vim li ntawd nws txhais hais tias xya caum lub limtiam raug txiav tawm ntawm ob txhiab peb puas hnuv. Pib ntawm tsab cai thib peb xyoo 457 BC, haiv neeg ntawm Daniyee yuav muaj xya caum lub limtiam raws li lus faj lem ua lub sijhawm sim siab. Xya caum lub limtiam raws li lus faj lem sib npaug plaub puas cuaj caum xyoo. Tom qab plaub puas cuaj caum xyoo txij li tsab cai thib peb, cov Ixayees thaum ub yuav muab Stifanau txawb pob zeb tua rau xyoo 34, thiab lawv yuav raug nrauj tawm ntawm Vajtsv wv kiag li.

Qhov kev poob cev qhev uas tau los ua ntej peb txoj cai uas qhia txog qhov chaw pib ntawm plaub puas cuaj caum xyoo ntawm lub sijhawm sim siab, tau kav ntev xya caum xyoo. Xya caum xyoo ntawd yog kom cia thaj av tau txaus siab rau cov hnuv Xanpataus so uas Ixayees thaum ub tsis tau ua kom tiav li. Xya caum xyoo ntawm cov Xanpataus so rau thaj av ntawd, tau raug koj los txog vim yog plaub puas cuaj caum xyoo (lossis xya caum lub limtiam ntawm xyoo) ntawm txoj kev ntseev siab tawm tsam Mawx tes tej lus cog tseg.

Plaub puas cuaj caug xyoo ntawm txoj kev ntseev siab tawm tsam txoj kev cog lus ntawm Leviticus nees nkaum tsib, tau tsim kom muaj xya caum xyoo ntawm kev poob cev qhev kom thaj av tau txaus siab rau nws txoj kev so. Xya caum xyoo ntawm kev poob cev qhev ntawd tau koj mus rau peb tsab cai, uas cim tseg dua ib ntu ntawm plaub puas cuaj caug xyoo uas yog lub sijhawm sim siab rau cov Yixayee thaum ub. Yog li ntawd peb pom ob ntu ntawm lub sijhawm sim siab, ib ntu twg yog plaub puas cuaj caug xyoo. Peb tsab cai ntawd yog tus qauv piv txwv ntawm peb tus tim tswv tej lus, thawj lo lus ntawm cov ntawd tau los txog rau xyoo 1798, thaum kawg ntawm thawj txoj kev chim siab ntawm “xya lub sijhawm” tawm tsam lub nceeg vaj qaum teb. Tus tim tswv thib peb tau los txog ob txhiab peb puas xyoo tom qab tsab cai thib peb, rau hnuv Kaum Hli 22, 1844, uas yog thaum “qhov kawg xaus ntawm txoj kev chim siab” kuj tau los txog thiab.

Nyob rau hauv plaub caug rau xyoo uas nyob nruab nrab ntawm qhov kawg ntawm thawj txoj kev chim siab thiab qhov kawg ntawm txoj kev chim siab kawg, Yexus tau tsa lub hauv paus ntawm lub tuam tsev Millerite, thiab lub pob zeb hauv paus ntawd yog “xya sijhawm.” Lub pob zeb

ntawd yuav tsum yog lub pob zeb hauv paus (los sis tsis yog li ntawd ces yog lub pob zeb uas ua rau dawm) rau Adventism thaum pib, thiab yuav tsum yog lub pob zeb taub hau thiab lub pob zeb kaw ncov (los sis tsis yog li ntawd ces yog lub pob zeb ntxa) rau Adventism thaum kawg. Peb txoj cai tshaj tawm uas sawv cev rau kev los txog ntawm peb tug tim tswv tej lus hauv keeb kwm txij xyoo 1798 mus txog 1844, kuj sawv cev rau thawj peb tshooj ntawm phau ntawv Daniel.

Peb yuav pib xav txog thawj rau tshooj hauv tsab xov xwm tom ntej.

“Thaum phau ntawv Daniel thiab Qhia Tshwm raug to taub zoo dua, cov ntseeg yuav muaj ib qho kev paub kev ntseeg uas txawv kiag li... Muaj ib yam uas yuav to taub tseeb tiag los ntawm kev kawm phau Qhia Tshwm—yog tias txoj kev sib raug zoo ntawm Vajtswv thiab Nws haiv neeg yog ze heev thiab ruaj khov.” *The Faith I Live By*, 345.